

REDAKCIINĖS KOLEGIJOS TRIBŪNA

(Nr.51)

Redkolegijos vardu

Šiomis dienomis vienas įspūdingiausių padėjų Lietuvoje apibūdinančių dalykų, matyt, buvo Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro vadovo Gintauto Kėvišo 60-metis jo paties teatro rūmuose. Jubiliatui buvo įteiktas ir apdovanojimas - Kultūros ministerijos Garbės ženklas „Nešk savo šviesą ir tikėk“ „už kultūrų

dialogo stiprinimą, tautinės ir religinės santarvės puoselėjimą, visuomenės brandos ir humanistinių vertybių ugdymą“.

Akinančios šypsenos ir balinės suknios, rankų paspaudimai ir pabučiavimai, gėlės ir apsikabinimai, didelės ir mažos dovanėlės... O juk tik prieš metus prokuratūra nutraukė tyrimą dėl galimo turto iššvaistymo (mažiausiai 18 mln. litų) rekonstruojant šito teatro sceną. Tyrimas buvo nutrauktas todėl, kad nesulaukta atsakymų iš Vokietijos. Tarp penkių įtariamųjų buvo ir šviesą nešantis jubiliatas. Nepagautas ne vagis? Negaudytas - irgi. Deja, internautai, atsiliepdami į šventės Operos ir baleto rūmuose aprašymus, beveik vienu balsu komentuose šaukė: direktorius yra vagis! Na, atsiliepiamų internete rašinėtojai, žinoma, gėdos neturi. Gal jie tiesiog nepamiršta, kad prokuratūra ir teismai mūsų šalyje yra reitingų uodegoje. Matyt, dėl Kėvišo irgi. Štai kodėl tas puošnus, prabanga akinantis jubiliejus, kuriame socializantui šypsojo ir spaudė ranką opozicijos lyderis A.Kubilius, pozicijos lyderis premjeras Butkevičius, esami ir buvę ministrai, diplomatai, kultūros veikėjai, verslininkai ir

visi kiti, save vadinantys šalies elitu, veikiau priminė triukšmingą „sabantų“, kuriame „garbingi“ minios nerūpestingumu virtuozškai mokantys pasinaudoti ilgapirščiai susirinko pagerbti „įteisinto vagies“ (iš rus. „vor v zakone“). Todėl tą jubiliejų derėtų vertinti ne tik kaip pasižmonėjimą ar dalyvavi-

mą šventėje, o mūsų „elito“ poziciją. Jie rūpinasi Tauta ir valstybe, jie seniai nebesuka sau galvos, ką apie juos mano Tauta ir piliečiai. Ir garbina KĄ? Įdomu, ar susirinko Kėvišas visus kvitelius apie savo pajamas ir išlaidas už penkerius metus, kaip mums visiems siūlo mokesčių inspekcija?

VALDŽIA VERSUS PILIEČIAI (I)

Tomas BAKUČIONIS
Teisininkas, Redkolegijos svečias

Žmogaus sveikata yra viena iš tų vertybių, kurias valstybė konstituciškai įsipareigojo saugoti. Jau kelinti metai iš eilės tenka išgirsti, kad baigėsi numatytos lėšos ligoninių kasose ir kad pacientai negaus tam tikrų medicininių paslaugų, pavyzdžiui, reabilitacinio gydymo. Šiandien šis klausimas jau persikėlė į Seimo Antikorupcijos komisiją, mat keliems smalsiems Seimo nariams kilo esminis klausimas kaip gyvajam satyros klasikui Michailui Žvaneckiui, panorusiam su tanku išsiaiškinti, kaip ten reikalai su maisto produktais ar kitais „deficitais“ - jų yra ar jų nėra?

Portalas „ekspertai.eu“ neseniai paskelbė Seimo Antikorupcijos komisijos posėdžio, kuris įvyko lapkričio 12 dieną, vaizdo įrašą (<http://www.ekspertai.eu/klausimu-po-antikorupcijos-komisijos-posedzio-kyla-daugiaunegu-ju-buvo-iki-jo/>). Posėdyje dalyvavusi sveikatos apsaugos ministrė Rimantė Šalaševičiūtė turbūt nurūgė ir patį Michailą Žvaneckį, pareikšdama, kad „vaikams dėl reabilitacijos niekada neatsakoma, atsakoma jų tėvams dėl vaiko tada, kada poliklinika netvarkingai naudoja savo lėšas, kada yra išnaudo-

jusi jai nustatytą lėšų kvotą....“ (kalba netaisyta - aut.past.).

Toliau minėtame posėdyje ministrė vis kaltino poliklinikas „nevadybiškumu“ planuojant lėšas ir net korupcija! Ten pat kalbėjęs ligoninių kasų vadovas pasigyrė, kad prieš keletą metų ligoninių kasose įvedus elektroninę sistemą, kai gydytojai, tiesiogiai prisijungę prie sistemos, siunčia pacientus reabilitacijai, buvo užkirstas kelias galimai korupcijai.

Beje, posėdyje dalyvavęs Seimo narys E.Šablinskas į šį ligoninių kasų „pasiekimą“ pažiūrėjo kiek kitu kampu. Pagal jį, tokia elektroninė sistema tarp gydytojo reabilitologo ir ligoninių kasų apsaugo pastarąsias nuo galimų ligoninių skundų negavus reabilitacinio gydymo, nes gydytojas pacientui oficialaus ligoninių kasų atsakymo nepateikia, tad ir skųstis nebebūna kam ir dėl ko. Sutikime - tokie pastebėjimai yra logiški.

Kai posėdyje dalyvavę Seimo nariai A.Bilotaitė ir V.Gailius ministrės bei ligoninių kasų vadovų paprašė konkrečiai nurodyti neūkiškai besitvarkančias poliklinikas ir ligonines, jokio konkretaus atsakymo nesulaukė.

Tačiau ligoninių kasų vadovai nutylėjo vieną svarbų faktą, kad ligoninių kasos sanatorijoms ir ligoninėms už pacientų gydymą sumoka pagal nustatytus koeficientus (suaugusiems - koef. 91, vaikams - 93). Tai reiškia, kad teritorinė ligoninių kasa gydymo įstaigai už 100 litų kainavusį vaiko gydymą sumokės ne visą šimtą, o 93 litus. Pagal tokią ekonominę „logiką“ norėtų kiekvienas gyventi - perki prekių už 500 litų, bet MAXIMAI pasakai, kad apmokėsi pagal nustatytą koeficientą „91“.

Kelis kartus įdėmiai perklausiau posėdžio įrašą ir vieną dalyką aiškiai supratau, kad postringavi-

mai apie korupciją ir neūkiškumą ligoninėse yra Sveikatos apsaugos ministerijai ir ypač ligoninių kasoms patogi pozicija. Jei jau kalbame apie ūkiškumą/neūkiškumą, tai sveikatos apsaugoje tokia samprata yra tiesiog ciniška ir antihumaniška, nes niekas negali pasakyti ir prognozuoti, juolab pačios gydymo įstaigos, koks reabilitacijos poreikis bus šiais ar kitais metais, kiek bus, tarkime, neurologinių, o kiek - pooperacinių pacientų.

Kita vertus, ne paslaptis, kad pačios ligoninių kasos suvalgo nemenką biudžeto dalį. Vienas pažįstamas ligoninės vadovas patvirtino faktą, kad pradėjus veikti ligoninių kasoms sulig pirmą jų darbo dieną nuo vieno paciento lovodienio kainos apie 2 litus atitekdavo būtent ligoninių kasoms, kitaip tariant, lovodienio kaina buvo perskirstyta paciento sąskaita ligoninių kasų naudai. Sveikatos apsaugos ministrės samprotavimai apie „neūkišką“ ligonines yra ydingi teisiniu ir politiniu požiūriu, nes pagrindinė ir svarbiausia gydymo įstaigos funkcija yra žmonių gydymas.

Nėra jokios logikos gydymo įstaigoms dar pristesti ir joms nebū-

dingas pinigų skirstymo funkcijas ar versti jų vadovus sukti smegenines dėl to, iš kur paimti pinigų mistiškiesiems ligoninių kasų neprimokėtiems koeficientams padengti. Toks Sveikatos ministerijos ir ligoninių kasų elgesys yra tiesiog nesąžiningas. Iš to atsiranda poliklinikų pacientams ir visokie mokesčiai mokėsteliai už įvairius popierius ir pažymas.

Klausydamas komisijos posėdžio įrašo, prisiminiau neseną, A.Kubiliaus Vyriausybės laikų, isto-

mus“ ne vieno ligoninių kasų vadovo karjera būtų pasibaigusi gal ir Lukiskėse.

Beje, daugelis gydymo įstaigų susiduria su grėsminga savo egzistencijai situacija. Mat daugelis jų, ypač sostinėje, yra vaizdingose teritorijose, kurios yra patrauklios nekilnojamojo turto vystytojams. Todėl į šias teritorijas ir taip pat gydymo įstaigas driekiasi politikų bei verslo aštuonkojo čiuptuvai. Pavyzdžių - daugiau nei apstu.

Štai Vilniuje jau keleri metai vyksta savivaldybės žinioje esančių gydymo įstaigų pertvarka, naikinimai ir sujungimai, kurie miestiečiams neduoda ramybės. Buvusią Sapiėgų ligoninę (dabar perkrikštytą į Šv.Roko) karštligiškai skubama iškelti iš vaizdingojo parko, mat čia gimsta įstabus verslo projektas, nors naujos patalpos Klinikų gatvėje ligoninei dar nesuremontuotos. Čiuptuvai driekiasi ir į Vilniaus universitetinę Antakalnio ligoninę, taip pat išsidėsčiusią vaizdingame parke palei Neries upę. Tik va rūpestis merui, kur padėti per 20 tūkst. čia nuolat besigydančių ambulatorinių pacientų?